

<https://doi.org/10.28925/1609-8595.2022.3.10>

УДК 377.35; 159.9

Ірина Дроботько

ORCID iD 0000-0002-8639-1887

аспірантка Київського міжнародного університету,
вул. Львівська, 49, 03179 Київ, Україна,
irinadrobotko@gmail.com

ОСОБЛИВОСТІ ОСОБИСТІСНОЇ ПСИХОКОРЕКЦІЇ МАЙБУТНІХ ПСИХОЛОГІВ У ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ ДО РОБОТИ З ТРИВОЖНИМИ ПІДЛІТКАМИ

У статті висвітлено особливості фахової підготовки майбутніх психологів у закладах вищої освіти, визначено потреби і необхідність займатися особистісною психокорекцією під час професійного навчання, встановлено сутність і зміст психокорекції. Виокремлено основні компоненти професійної готовності майбутніх фахівців до корекційного впливу: теоретичний (знання теоретичних основ і способів корекційної роботи), практичний (володіння корекційними методами і прийомами), особистісна готовність (психологічна пропрацьованість власних проблем у тих сферах, які вони передбачає коригувати у клієнта). Подано критерії відкоригованості особистості: глибинне розуміння власної несвідомої сфери й особистісних характеристик, прийняття життєвих позицій і світу, формування системи гуманних цінностей; узагальнено наслідки невідкоригованості психологів у їх практичній діяльності. Встановлено значення поняття невідкоригованість (обтяженість особистісною проблемою (внутрішньою суперечністю), невирішеність якої спричиняє особистісні деструкції), а також основні відмінності відкоригованої людини. Охарактеризовано труднощі в роботі майбутніх психологів з тривожними підлітками, проведено аналіз особистісних деструкцій суб'єктів соціально-психологічного навчання, методик глибинного пізнання особистості. Обґрунтовано доцільність використання глибинної особистісної психокорекції під час підготовки майбутніх психологів до роботи з тривожними підлітками. Розроблено орієнтовну модель підготовки майбутніх психологів до роботи з тривожними підлітками, а також визначено умови залучення майбутніх фахівців до особистісної психокорекції, які охоплюють три етапи: організаційно-підготовчий, освітньо-коригувальний, операційно-рефлексійний.

Ключові слова: активне соціально-психологічне навчання; майбутні психологи; особистісна психокорекція; професійна підготовка; психокорекція; тривожні підлітки.

Вступ. У сучасних умовах суспільного розвитку інтеграція української освіти в європейський освітній простір визначає нові вимоги до підготовки конкурентоспроможних фахівців з високим рівнем розвитку професійної компетентності, здатних до особистісного самовдосконалення та саморозвитку. Вимоги до компетентності, поведінки, культури, сформованості професійно важливих якостей у фахівців-практиків і, відповідно, рівня їх професійної та особистісної підготовки в системі освіти України, особливо в умовах воєнного стану, стають досить важливими, оскільки саме від загальноособистісного розвитку залежить професійна діяльність майбутніх психологів. Під час російсько-української війни та протистояння агресії, коли різко змінилися траєкторія, форми, методи, прийоми навчання та здобуття освіти, трансформувалося освітнє середовище, а отже, й система

професійної освіти, важливою постає проблема формування у здобувачів освіти фахових компетенцій. З огляду на це підготовка психологів потребує, на нашу думку, суттєвого вдосконалення, оскільки специфіка їх діяльності передбачає формування особливих особистісних навичок взаємодії з клієнтом в умовах психологічного консультування та психокорекції. Відтак, рівень їхнього професіоналізму визначається не лише обсягом набутих теоретичних знань і сформованих практичних навичок, а й ступенем зрілості власної особистості та особистісної відкорегованості. Так, низка психологів, а саме: Я. Бугерко (2016), В. Панок (2013), О. Піркова (2014), Т. Яценко (2006), наголошують про необхідність зміни підходу до практичної підготовки майбутніх психологів. Один із них, який може бути пріоритетним, пропонує Т. Яценко, наголошуючи на здійсненні «глибинно-психологіч-

ної корекції майбутнього практичного психолога, що дасть змогу нівелювати особистісну проблематику в процесі оволодіння професією» (2006, с. 9). Думка вченої є суголосною з нашою професійною метою щодо особистісної психокорекції майбутніх фахівців під час роботи з тривожними підлітками, тому ми будемо звертатися до її напрацювань з окресленої проблеми.

Мета статті – обґрунтувати особливості особистісної психокорекції як складової фахової підготовки майбутніх психологів у роботі з тривожними підлітками.

Результати дослідження. Як засвідчив теоретичний аналіз, сутність компетентності майбутніх психологів досить часто визначають знаннями інструментальної складової професійної діяльності. Однак, як стверджують О. Нагула (2016), О. Піркова (2014), техніку неможливо відокремити від власне автентичної комунікації і від чинника особистості психолога, адже особистість психолога – це «його професійний інструмент і та соціальна умова, завдяки якій психотерапевтичний вплив має місце у психотерапевтичній взаємодії» (Піркова, 2014, с. 6). Більшість науковців, які висвітлюють окреслену проблему, виділяють три основні компоненти професійної готовності до корекційного впливу, а саме: «теоретичний компонент (знання теоретичних основ корекційної роботи, способів корекції); практичний компонент (володіння певними корекційними методами та методиками корекції); особистісна готовність (психологічна пропрацьованість у психолога власних проблем у тих сферах, які він передбачає корегувати у клієнта)» (Концептуальні засади і методика глибинної психокорекції, 2008; Нагула, 2016; Панок, 2013; Яценко, 2006). Саме психокорекція буде дієвою в роботі з тривожними підлітками.

Нами з'ясовано, що психокорекція охоплює цілу низку заходів, спрямованих на виправлення недоліків психології або поведінки людини за допомогою спеціальних засобів психологічного впливу, спрямованих на клінічно здорову особистість, яка в житті переживає психологічні труднощі, проблеми, скарги невротичного змісту, а також на людей, які прагнуть змінити своє життя або розвивати власну особистість (Halbesleben, Buckley, 2004). Окрім цього, психокорекція є галуззю знань, яка використовує методи глибинно-психологічного пізнання цілісної психіки в процесі надання індивідуально-неповторної психологічної допомоги людині щодо подолання його внутрішніх суперечностей, зміст яких є неусвідомлюваним (Нагула, 2016). Відтак, підготовка майбутніх практичних психологів має полягати не лише у формуванні відповідних теоретичних знань, а й у набутті навичок практичної роботи, бути орієнтованою на глибинне пізнання психіки, що передбачає власну особистісну пси-

хокорекцію. Як засвідчує практика, таке завдання відсутнє в академічній підготовці практичних психологів, зокрема до подолання тривожності в підлітків.

У низці досліджень (В. Панок, 2013; О. Піркова, 2014; Т. Яценко, 2006) зазначається про необхідність проходження майбутніми практичними психологами психотерапевтичних сесій у ролі клієнта вже під час навчання в закладі вищої освіти, що дасть змогу їм усвідомити свої захисні реакції, побачити найбільш типові форми поведінки в ситуаціях, що актуалізують їх власні проблеми, розвивати здатність відстежувати свої проєкції, рефлексувати їх і відповідно коригувати взаємодію з іншими.

Динамічний розвиток психологічної служби та відсутність фахівців глибинно-психологічного спрямування в її кадровому складі спричинив орієнтування в основному на тестові дослідження, що характеризуються фронтальністю та усередненням отриманих даних замість глибинного пізнання унікального внутрішнього світу «Я» кожної окремої людини. Значною мірою цьому сприяла відсутність ґрунтовних досліджень академічною психологією феномену несвідомого, а, відтак, і належним чином не досліджувалися глибинно-психологічні детермінанти психодуховної сфери особистості. Водночас треба зазначити, що ґрунтовне вивчення несвідомої сфери психіки людини проводилось окремими науковцями, про що засвідчують наукові матеріали Міжнародного конгресу в Тбілісі, викладені в чотирьохтомнику «Несвідоме». Щоправда зазначені дослідження були мало пристосовані для їх прикладного застосування. Психологічна практика з необхідністю передбачає вивчення цілісного феномену психіки, врахування складних і нелінійних взаємозв'язків свідомої та несвідомої сфер. Розвиток прикладної психології, зокрема психологічної служби, характеризувався «дискретнофункціональним підходом до вивчення психіки людини. Основний акцент здійснювався на діагностиці та обмежувався стандартизованими методиками, тестами, що апелюють до свідомих аспектів психіки. Значно менше уваги було приділено корекційній роботі, особливо в її глибинно-психологічному спрямуванні. В середовищі практикуючих психологів було відчутно потребу застосування таких оптимальних методик групових форм роботи, які б забезпечували як діагностичний, так і глибинно-психокорекційний вплив та сприяли психодуховному розвитку особистості» (Бугерко, 2016, с. 96).

Аналіз наукових розвідок дав змогу виокремити два основні взаємозумовлені аспекти підготовки майбутніх фахівців: професійний та особистісний. Складові професійної підготовки майбутніх психологів до роботи з тривожними дітьми охоплюють: формування відповідного рівня їхньої компе-

тентності шляхом набуття знань, умінь і навичок; розвиток творчого потенціалу, здатність реалізуватися у професійній діяльності. До складових особистісної підготовки входить «формування професійної самосвідомості та особистісної зрілості, що є обов'язковою умовою успішної діяльності фахівця» (Яценко, 2006, с. 11).

Більшість науковців зазначають, що підготовка майбутніх психологів потребує застосування методів групової психокорекційної роботи, які дають змогу відкоригувати його особистість, набутти професійно значущих особистісних характеристик і вмінь, адже особистісна психокорекція гармонізує психіку в єдності свідомих і несвідомих аспектів і не завершується на певному етапі (наприклад, із закінчення психокорекційної роботи у групі). Особистісне вдосконалення може тривати впродовж багатьох років. Зокрема Т. Яценко (2006) виділила низку критеріїв відкорегованості особистості, які можуть бути для майбутніх психологів орієнтиром у розумінні сутності цього поняття, а саме: «глибинне пізнання власної несвідомої сфери і особистісних характеристик, прийняття істинних потреб і можливостей, розуміння сутності «Я»; прийняття світу й інших людей такими, якими вони є, знання їхніх потреб і можливостей, здатність децентрувати увагу й наближатись до інтересів інших; формування системи гуманістичних цінностей, які не суперечить індивідуальній неповторності власної психіки та сприяє творчій реалізації в соціумі; досягнення стану психологічної зрілості, яка полягає в здатності брати на себе відповідальність за свої вчинки, життєву і професійну самореалізацію; інтеграція й гармонізація раціонального та емоційного аспектів особистості, відкритість до набуття нового досвіду та його пізнавального опрацювання; здатність до поєднання психічної та об'єктивної реальності, мінімізація відступів від реальності та викривлень; уміння абстрагуватися від емоцій, упереджувати почуття психологічної слабкості, перетворювати себе на об'єкт дослідження для самопізнання і самокорекції; здатність сублімувати психічну енергію в суспільно корисну діяльність і відчувати задоволеність від самореалізації; уміння опанувати професійні знання в їхній цілісності та взаємозв'язку; здатність до конструктивної співпраці та партнерських стосунків і з людьми в поєднанні зі збереженням особистої незалежності та самоповаги; комфортне самопочуття в процесі спілкування та професійної взаємодії, почуття психологічної захищеності; розуміння власного внеску в ситуацію спілкування; виражене почуття вдячності іншим людям» (Яценко, 2006, с. 31).

Отже, відмінність відкорегованої людини полягає в ступені розвитку навичок самокорекції та пізнання власної особистості, можливості кваліфіковано наближатися до пізнання істотних ха-

рактеристик власного «Я». Невідкоригованість – обтяженість особистісною проблемою (внутрішньою суперечністю), невирішеність якої спричиняє особистісні деструкції. Невідкоригованість, за Т. Яценко, можна пояснити такими дисфункційними характеристиками особистості: «суб'єкт ефективно функціонує лише у звичних умовах, серед адаптованих до його психологічних особливостей людей; суб'єкту властивий страх зміни ситуації спілкування, вільного функціонування та самореалізації; закритість для нового досвіду та пізнання сутності власної психіки; непослідовність поведінки, невідповідність намірів реальним діям для їх досягнення; суперечливість цінностей і життєвих позицій; різкі зміни настрою, невдоволеність собою та інших людьми; агресивність, вияви вербальної агресії; пропуски соціально-перцептивної інформації, викривлення у сприйнятті реальності та її інтерпретації, що може виявлятися за участі зовнішнього спостерігача» (Яценко, 2006, с. 300).

Відтак, ми дійшли висновку, що особистісна неготовність майбутніх психологів до здійснення психокорекційного впливу зумовлена невідкоригованістю, що може викликати низку труднощів у роботі з тривожними дітьми (Marusynets, Hud, 2020), а саме:

- –внесення психологом власної проблеми у психокорекційний процес; відчуття підлітком чисельних слабких сторін особистості психолога, що знижує мотивацію до взаємодії з ним;
- –стан тривоги психолога може примножувати страхи та побоювання в учня;
- –тривожність психолога може трансформуватися в агресивність, що виявляється, зокрема, в авторитарному тиску на підлітка, конфліктності, деструктивній позиції, що гальмує його саморозвиток, підсилює захисні тенденції;
- –тривожність психолога знижує прогностичні здібності;
- –психокорекційний процес має небезпеку перетворитися на «ходіння хибним колом» за сценарієм особистісної проблематики самого психолога;
- –психолог без практичного досвіду, психокорекції, не може чітко уявити, що відбувається в корекційному процесі;
- –невідкоригованому психологу важко визначити важливу та актуальну для клієнта проблему, заохотити його до її вирішення (через надмірне центрування уваги на власній професійній позиції);
- –небезпека потрапити у невинуватого психологічну залежність від учня підліткового віку через власну непропрацьовану інфантильну потребу захисту;
- –розкриття власних особистісних таємниць психологом, переживань суто інтимного плану, що може зашкодити розвитку терапевтичного процесу підлітка, що перебуває у стані тривожності;

- –примушення до саморозкриття учня, чим порушуються принципи добровільності та спонтанності;
- –психологічна нечутливість психолога до інтересів і проблем тривожних підлітків;
- –ризик спричинити в дітей означеної категорії глибокі дезінтеграційні процеси без позитивної інтеграції на вищому рівні.

Відтак, майбутні психологи, які не займалися ґрунтовним пізнанням детермінант особистісних проблем, не можуть здійснювати компетентну психокорекційну допомогу іншим, тож їм легше декларувати необхідні знання, ніж забезпечувати їхній інструментальний рівень, вони досить часто відходять від соціально-перцептивної реальності в сприйнятті самого себе. Один аспект такого сприйняття – «невиправдана ідеалізація власного «Я», інший – почуття меншовартості та професійна неспроможність. Професійна позиція психологів потребує від них уміння сміливо встановити слабкі складові власної особистості і зрозуміти сильні» (Яценко, 2006, с. 302).

Підтримуємо думку Т. Яценко про те, що глибинно-психологічна корекція майбутніх психологів є основою і підґрунтям самовдосконалення й професійного саморозвитку. У процесі професійної підготовки особистісна психокорекція психологів дещо спрощує соціально-перцептивні викривлення завдяки аналізу особистісних деструкцій суб'єктів соціально-психологічного навчання (АСПН). Заохочення майбутніх фахівців до глибинної психокорекції за методом Т. Яценко, «забезпечує особистісну відкоригованість, тобто вдається нівелювати деструктивні, агресивні вияви суб'єкта, розкрити творчий потенціал і підвищити адаптованість до професійної діяльності, активна їх участь у процесі психокорекції сприяє оволодінню конкретними методиками глибинного пізнання. До таких методик варто віднести «психоаналіз комплексу тематичних малюнків», психокорекційна робота із застосуванням предметних моделей та іграшок, аналіз семантики висловлювань, тощо» (Яценко, 2006, с. 6–7). Досконале вивчення й дослідження психіки за методом АСПН, перш за все, спрямоване на функціональні особливості несвідомої сфери в їхній узгодженості зі сферою свідомого. В інтеграції цих сфер і розміщено резерви психокорекції особистості майбутніх психологів. Відтак, погоджуємося з думкою Т. Яценко, що метод АСПН засвідчує свою ефективність у підготовці майбутніх психологів у закладах вищої освіти до подолання тривожності у підлітків.

На нашу думку, фахову підготовку майбутніх психологів необхідно вдосконалювати за рахунок розширення змістово-технологічного забезпечення програм і курсів групової психокорекції з глибинно-психологічною орієнтацією із застосуванням ін-

новаційних форм і методів, вважаємо за необхідне впровадження глибинної психокорекції в підготовку майбутніх психологів. За основу побудови орієнтовної моделі підготовки майбутніх психологів до роботи з тривожними підлітками (Рис. 1) ми взяли, спираючись на дослідження О. Нагули (2016), три базові компоненти професійної готовності до корекційного впливу (теоретична, практична й особистісна), що реалізується за допомогою взаємопов'язаних підходів до підготовки майбутніх психологів (традиційного академічного навчання та інноваційного практико-орієнтованого навчання). Ми намагалися детально проаналізувати теоретико-дослідницький та практично-орієнтований підходи до підготовки професійних психологів, у яких чітко встановлено необхідність інтеграції теоретичної підготовки, методів активного та інтерактивного навчання (майстер-класи, тренінги, проходження індивідуальної та групової психотерапії) та супервізії консультативної практики.

Відтак, згідно із розробленою моделлю підготовки фахівців із психології до роботи з тривожними підлітками, традиційне навчання забезпечує ґрунтовну теоретичну базу про закономірності функціонування та розвитку психіки, методологію та технології практичної (консультативної, корекційної та психотерапевтичної) діяльності, формує професійний світогляд майбутніх психологів. За цим підходом відбувається поступове практичне ознайомлення з методами колективної (групової) роботи під час визначених програмою тренінгів комунікативності, креативності та особистісного зростання, які сприяють формуванню професійної рефлексії, вдосконалюють навички міжособистісного спілкування, але неповною мірою вирішують глибинні конфлікти особистості. Переконані, що особистісна готовність майбутніх психологів під час традиційного навчання формується недостатньою мірою, проте не варто забувати про потенціал стихійної психокорекції, спрямованої на усвідомлення майбутніми психологами своїх особистісних труднощів та подолання їх у процесі відвідування лекційних, семінарських, практичних занять і тренінгів. Вважаємо, що це може бути основою для орієнтури на практичну психологічну діяльність, адже для глибинної психокорекції необхідна внутрішня готовність і бажання працювати над собою.

Таким чином, залучення майбутніх психологів до інноваційного практико-орієнтованого навчання може відбуватися лише за бажанням і потребою, тому що воно ґрунтується на теоретичних знаннях, уміннях і навичках, закладених у традиційному навчанні і посилює теоретичну компетентність на основі особистісного досвіду роботи у психокорекційній групі; практична компетентність формується під час оволодіння методами та техніками корекційної роботи за певним напрямом; особистісна

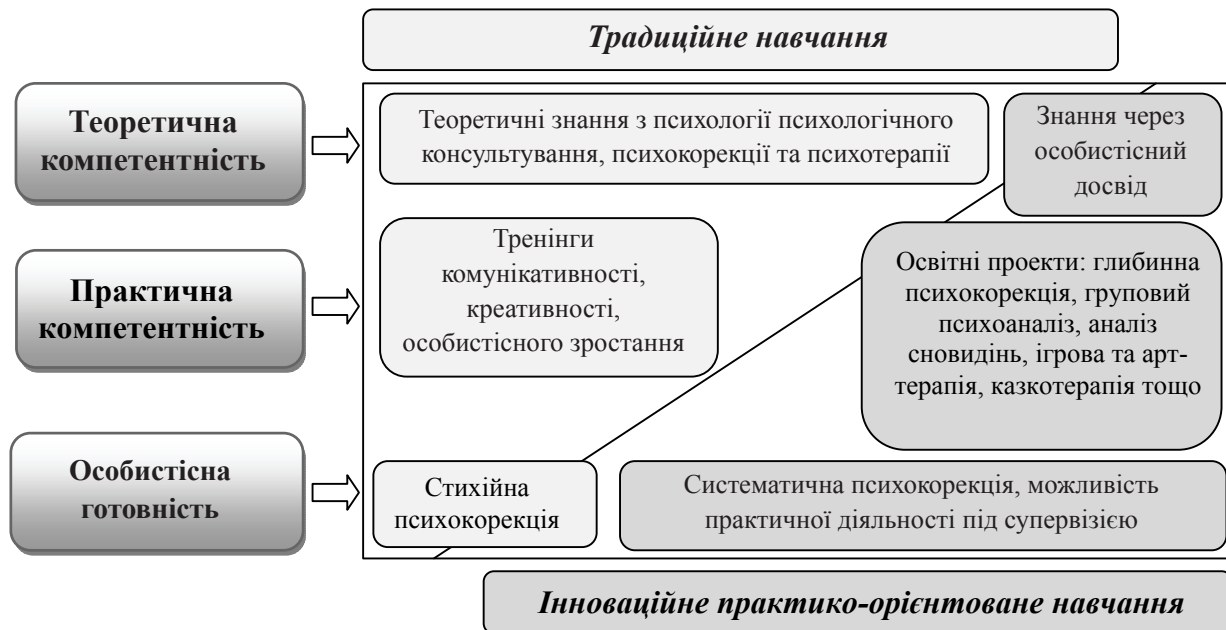

Рисунок 1. Орієнтовна модель підготовки майбутніх психологів до роботи з тривожними підлітками

готовність – за умови подолання внутрішніх суперечностей особистості.

Підготовка майбутніх психологів до корекційного впливу, зокрема роботи з тривожними підлітками, охоплює три етапи:

- – організаційно-підготовчий – оволодіння системою теоретичних психологічних знань, ознайомлення з тренінговою і груповою корпоративною роботою в межах академічної освітньої програми підготовки фахівців;

- – освітньо-коригувальний – залучення майбутніх психологів (студентів II–IV курсів) до додаткових освітніх проектів із певних корекційних напрямів (групового психоаналізу, глибинної психокорекції, аналізу сновидінь, ігрової та арт-терапії, казкотерапії тощо), спрямованих на оволодіння методами роботи на основі власного досвіду, тобто під час психокорекції. В основному зазначені освітні проекти є тривалими і реалізуються впродовж навчального року або кількох років;

- – операційно-рефлексійний – після завершення освітніх проектів майбутні психологи (студенти III–IV курсів) мають змогу надавати консультативні послуги у діагностично-консультативному центрі під супроводом досвідченого психолога-практика.

Висновки та перспективи подальшого дослідження. Таким чином, реалії сьогодення, потреба надання допомоги підліткам у подоланні тривожності ставлять нові вимоги до рівня підготовки

психологів. Фахівці, які здійснюють психологічне консультування та психологічну корекцію дітей зазначеної категорії, мають володіти необхідною сумою теоретичних і практичних знань і вмінь, які є складовими теоретичної, практичної та особистісної професійної компетентності. Саме особистісна готовність майбутніх психологів до надання психологічної підтримки може забезпечуватися лише особистісною психокорекцією, спрямованою на розуміння власних неусвідомлюваних механізмів психіки та подолання труднощів, що затримують особистісні зміни, і можуть впливати на ефективність професійної діяльності. Вважаємо, що підготовка майбутніх психологів до подолання тривожності у підлітків вимагає як ґрунтовної теоретичної підготовки, яку забезпечує традиційна освіта, так і практико-особистісної готовності, за якої передбачається активне впровадження інноваційного практико-орієнтованого підходу до професійного навчання шляхом залучення майбутніх фахівців до особистісної психокорекції. З урахуванням цього, важливими умовами особистісної психокорекції мають бути: усвідомлення необхідності формування особистісної готовності до здійснення психокорекційних впливів на підлітків у стані тривожності; власне рішення щодо особистісної психокорекції; організаційно-методичні умови закладу вищої освіти із забезпечення інноваційного практико-орієнтованого підходу до роботи з тривожними підлітками.

Список використаної літератури

1. Бугерко Я. М. Глибинно-психологічні аспекти духовності особистості. *Актуальні проблеми психології*. 2016. Том. IX: Загальна психологія. Історична психологія. Етнічна психологія. Випуск 9. С. 92–99.
2. Концептуальні засади і методика глибинної психокорекції: підготовки психолога-практика / Т. С. Яценко (ред.). Київ: Вища школа, 2008. 342 с.

3. Нагула О. Л. Особистісна психокорекція у підготовці майбутнього психолога-практика. *Педагогічний процес: теорія і практика*. 2016. № 1. С. 7–11. DOI: <https://doi.org/10.28925/2078-1687.2016.1.711>
4. Панок В. Професійне становлення практичних психологів: досвід і перспективи. *Психологія і суспільство*. 2013. № 3. С.135–141.
5. Піркова О. Д. Професійна етика психолога-практика. Київ: Інтерсервіс, 2014. 150 с.
6. Яценко Т. С. Основи глибинної психокорекції: феноменологія, теорія і практика. Київ: Вища школа, 2006. 382 с.
7. Halbesleben J. R., Buckley M. R. Burnout in organizational life. *Journal of Management*. 2004. Vol. 30. P. 859–879. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.jm.2004.06.004>
8. Marusynets M. M., Hud H. O. Negative emotional experiences in primary-school-aged children: an empirical research aspect. *Fundamental and applied researches in practice of leading scientific schools*. 2020. № 1. Vol. 37. P. 87–90.

References

- Buherko, J. M. (2016). Hlybynno-psykholohichni aspekty dukhovnosti osobystosti [The Personality Spirituality Deep Psychological Aspects]. *Actual Problems of Psychology*, IX. Common Psychology. Ethnic Psychology. History of Psychology, 9, 92–99.
- Yatsenko, T. S. (Ed.) (2004). *Kontseptualni zasady i metodyka hlybynnoi psykholohicheskoi pidhotovky psykholoha-praktyka* [Conceptual principles and methods of in-depth psychocorrection: training of a practicing psychologist]. Vyscha shkola.
- Nahula, O. L. (2016). Osobystisna psykholohicheskii u pidhotovtsi maibutnoho psykholoha-praktyka [Personal psychocorrection in the preparation of future psychologist-practice]. *The Pedagogical Process: Theory and Practice*, 1, 7–11. <https://doi.org/10.28925/2078-1687.2016.1.711>
- Panok, V. (2013). Profesiine stanovlennia praktychnykh psykholohiv: dosvid i perspektyvy [Professional Becoming of Practical Psychologists: Experience and Perspectives]. *Psykholohiia i suspilstvo – Psychology and society*, 3, 135–141.
- Pirkova, O. D. (2014). *Profesiina etyka psykholoha-praktyka* [Professional ethics of a practicing psychologist]. Interservis.
- Yatsenko, T. S. (2006). Osnovy hlybynnoi psykholohicheskoi: fenomenolohiia, teoriia i praktyka [Basics of deep psychocorrection: phenomenology, theory and practice]. Vyscha shkola.
- Halbesleben, J. R., Buckley, M. R. (2004). Burnout in organizational life. *Journal of Management*, 30, 859–879. <https://doi.org/10.1016/j.jm.2004.06.004>
- Marusynets, M. M., Hud, H. O. (2020). Negative emotional experiences in primary-school-aged children: an empirical research aspect. *Fundamental and applied researches in practice of leading scientific schools*, 1, 37, 87–90.

Стаття надійшла до редакції 15.09.2022

Прийнято до друку 27.10.2022

FEATURES OF PERSONAL PSYCHOCORRECTION OF FUTURE PSYCHOLOGISTS IN THE PROCESS OF PREPARATION TO WORK WITH ANXIOUS ADOLESCENTS

Drobotko Iryna, Postgraduate Student of Kyiv International University,
49 Lvivska Str., 03179 Kyiv, Ukraine,
irinadrobotko@gmail.com

The article describes the peculiarities of professional preparation of prospective psychologists in higher educational institutions, defines needs to practice personal psychological correction during professional educational process and determines the essence and content of psychological correction. It distinguishes the main components of professional readiness of prospective specialists for correctional influence: theoretical (knowledge of theoretical fundamentals and methods of correctional work), practical (knowledge of correctional methods and techniques), personal readiness (psychological solving of personal problems in the spheres to be corrected while working with the client). The article presents the criteria for the personal correction: a deep understanding of one's own unconscious sphere and personal characteristics, the acceptance of life position and the world, the formation of humanist values; it summarizes the consequences of psychologists' lack of correction in their practical activity. It determines the meaning of the notion «lack of correction» (burden of personal problems (inner conflict), causing personal destructions in case these problems are unsolved), explains the main differences of a person who undergoes psychological correction. The article describes the difficulties of prospective psychologists' work with teenagers with anxiety and analyses personal destructions of the subjects of social and psychological training as well as the techniques of deep cognition of personality. It explains the appropriateness of deep personal psychocorrection in preparation of prospective psychologists in higher educational institutions for helping teenagers with anxiety. The article suggests the pattern of preparation of prospective psychologists for helping teenagers with anxiety and defines the conditions of prospective specialists' involvement to personal psychocorrection that include three stages: organizing-preparatory, educational-corrective and operative-reflective.

Keywords: active social-psychological training; anxious teenagers; future psychologists; psychocorrection; personal psychocorrection; professional training.